

Sygn. akt III Ca 1285/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 stycznia 2015 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach III Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący - Sędzia SO Tomasz Pawlik

Sędzia SO Gabriela Sobczyk

Sędzia SR (del.) Marcin Rak (spr.)

Protokolant Aneta Puślecka

po rozpoznaniu w dniu 15 stycznia 2015 r. w Gliwicach na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Spółki Akcyjnej w W.

przeciwko S. S.

o zapłatę

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Rejonowego w Rybniku

z dnia 12 maja 2014 r., sygn. akt II C 99/13

I. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że:

1. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 16.000 zł (szesnaście tysięcy złotych) z ustawowymi odsetkami od 20 czerwca 2009 r.;

2. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 3.217 zł (trzy tysiące dwieście siedemnaście złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu;

II. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 2.000 zł (dwa tysiące złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania odwoławczego.

SSR (del.) Marcin Rak SSO Tomasz Pawlik SSO Gabriela Sobczyk

Sygn. akt **III Ca 1285/14**

UZASADNIENIE

Powód wniósł o zasądzenie od pozwanego kwoty 16.000 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 20 czerwca 2009 roku i kosztami postępowania. W uzasadnieniu wskazał, że pozwany kierując w stanie nietrzeźwości w dniu 7 maja 2005 roku samochodem osobowym zjechał na lewy pas ruchu doprowadzając do zderzenia z nadjeżdżającym z naprzeciwka innym samochodem osobowym w wyniku czego doszło do jego uszkodzenia, a obrażenia poniosła kierująca samochodem. Powód jako ubezpieczyciel sprawcy wypłacił poszkodowanej odszkodowanie w łącznej wysokości 20.400,01 zł. Pozwany częściowo spłacił należność oraz uznał pozostałą część roszczenia pismem z dnia 17 czerwca 2009 roku Dochodzone pozwem roszczenie stanowić miało regres zgodny z art. 828 k.c. w zw. z art. 43

ustawy z dnia 22 maja 2003 roku o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (tekst jednolity Dz. U. z 2013 roku, poz. 392).

Nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym z dnia 28 listopada 2012 r., sygn. II Nc 2659/12 Sąd Rejonowy uwzględnił powództwo w całości.

W sprzeciwie od tego nakazu zapłaty pozwany wniósł o oddalenie powództwa. Zakwestionował wysokość żądanej kwoty oraz podniósł zarzut przedawnienia roszczenia. Wskazał, iż zdarzenie powodujące szkodę miało miejsce w roku 2005 i wówczas powód powziął wiadomość o szkodzie i osobie zobowiązanej do jej naprawienia.

Zaskarżonym wyrokiem Sąd Rejonowy oddalił powództwo i zasądził od powoda na rzecz pozwanego 2.417 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Wyrok ten zapadł po ustaleniu, że w dniu 7 maja 2005 roku, około godziny 16:25 w R. przy ul. (...) pozwany kierując w stanie nietrzeźwości samochodem osobowym nie zachował należytej ostrożności i nie dostosował prędkości do warunków drogowych w wyniku czego na łuku drogi zjechał na lewy pas ruchu, gdzie doprowadził do zderzenia z nadjeżdżającym z przeciwka swoim pasem ruchu innym samochodem osobowym kierowanym przez poszkodowaną M. L., czym spowodował zagrożenie bezpieczeństwa w ruchu lądowym. Wyrokiem nakazowym z dnia 10 października 2005 roku sygn. akt IX W 1190/05 Sąd Rejonowy w Rybniku uznał pozwanego S. S. za winnego popełnienia opisanego wyżej czynu, tj. wykroczenia z art. 86 § 2 kw w zw. z art. 119 ust. 1 i art. 45 ust 1 pkt 1 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 roku Prawo o ruchu drogowym (Dz. U. z 2005 roku, nr 108, poz. 908 ze zm.) i na tej podstawie skazał go na karę grzywny oraz obciążył kosztami postępowania.

Sąd Rejonowy ustalił, że pozwany był ubezpieczony u pozwanej z tytułu odpowiedzialności cywilnej związanej z ruchem pojazdu. W związku ze zdarzeniem w powód zawarł z poszkodowaną ugodę sądową, na mocy której wypłacił jej kwotę 16.000 zł tytułem zadośćuczynienia oraz kwotę 3.564,91 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, a także kwotę 835,10 zł tytułem kosztów sądowych w sprawie tj. łącznie kwotę 20.400,01 zł. Pozwany nie uregulował kwoty należności tytułem wypłaconego ugodą odszkodowania w kwocie 16.000 zł aczkolwiek w piśmie z dnia 17 czerwca 2009 r. uznał dług wobec powódki wnosząc o jego rozłożenie go na raty.

Uwzględniając te ustalenia Sąd Rejonowy wskazał, że powództwo było bezsporne co do zasady, albowiem niekwestionowany był fakt odpowiedzialności regresowej pozwanego na podstawie art. 43 § 1 pkt 1 cytowanej ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych (...). Sąd pierwszej instancji uznał za chybiony zarzut przedawnienia albowiem bieg tego terminu roszczenia regresowego przerwało uznanie długu w dniu 17 czerwca 2009 roku. Za zasadny uznał natomiast Sąd Rejonowy zarzut dotyczący wysokości roszczenia wywodząc, że w sytuacji gdy pozwany wypłacone odszkodowanie uznawał za nadmierne, rzeczą powoda było przedstawienie, zgodnie z regułą z art. 6 k.c., dowodów na okoliczności potwierdzające adekwatność należności wypłaconej poszkodowanej i dochodzonej w niniejszym postępowaniu. Powód dowodów takich nie zgłosił.

Wobec tego Sąd Rejonowy uznał powództwo za niezasadne.

Orzeczenie to zaskarżył w całości powód zarzucając:

- naruszenie przepisów prawa materialnego, tj. art. 828§ 1 kc i art. 43§ 1 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych (...) poprzez jego niezastosowanie,

- naruszenie przepisów prawa procesowego tj. art. 328§2 k.p.c., mające istotny wpływ na wynik postępowania, poprzez sprzeczność pomiędzy prawną oceną a poczynionymi ustaleniami faktycznymi, polegającą na tym, że z jednej strony Sąd ustalił, iż wyrokiem z dnia 10 października 2005r. w sprawie o sygn. akt. IX W 1190/05 pozwany został uznany za winnego spowodowania w stanie nietrzeźwości wypadku komunikacyjnego skutkiem którego M. L. doznała obrażeń ciała, ustalił również, że powód zawarł z poszkodowaną ugodę sądową w sprawie sygn. akt. I C 1149/06 na mocy której powód jako ubezpieczyciel zobowiązał się do wypłaty poszkodowanej zadośćuczynienia w kwocie 16.000 zł oraz kwoty

3.564,91 zł tytułem kosztów, a także że pozwany uznał dług spłacając jego część i wnosząc o rozłożenie pozostałości na raty, z drugiej strony Sąd uznał, że zasadność wypłaconych kwot nie została przez powoda udowodniona.

Wskazując na powyższe podstawy apelacji, powód wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i zasądzenie kwoty 16.000 zł oraz zasądzenie kosztów w tym kosztów zastępstwa procesowego, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie Sądowi I instancji celem ponownego rozpoznania.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Ustalenia faktyczne poczynione przez Sąd Rejonowy i przyjęte za podstawę rozstrzygnięcia były prawidłowe i w pełni znajdowały potwierdzenie w zgromadzonych dowodach. Z tych to przyczyn Sąd Okręgowy przyjął je za własne.

Sąd Rejonowy trafnie jako podstawę prawną orzeczenia wskazał art. 43§1 pkt 1 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych (...). Nie budziło bowiem wątpliwości, że ubezpieczony pozwany wyrządził szkodę w stanie po użyciu alkoholu.

Prawidłowo ocenił Sąd Rejonowy, że roszczenie powoda nie uległo przedawnieniu, którego bieg rozpoczął się z datą wypłaty odszkodowania przez pozwanego, zatem jego podstawą był art. 819 k.c. Jak się bowiem przyjmuje w orzecznictwie o powstaniu roszczenia regresowego decyduje nie chwila wyrządzenia szkody przez jej bezpośredniego sprawcę, lecz chwila naprawienia jej przez jednego z dłużników solidarnych przez zapłatę poszkodowanemu należnego mu odszkodowania (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 16 listopada 2012 roku, III CZP 61/12, OSNC 2013/4/47 i powołane tam orzecznictwo).

Odnosząc ten pogląd do realiów rozpoznawanej sprawy uznać należało, że termin biegu przedawnienia rozpoczął swój bieg po wypłacie zadośćuczynienia, co nastąpiło 28 lipca 2008 roku i został przerwany uznaniem niewłaściwym, które nastąpiło w dniu 17 czerwca 2009 roku kiedy to pozwany wniósł o rozłożenie na raty spornej należności. Zatem pozew wniesiony 15 czerwca 2012 roku złożony został przed upływem 3 letniego terminu przedawnienia.

Błędnie jednak ocenił Sąd Rejonowy jakoby powód nie wykazał roszczenia.

W rozpoznawanej sprawie istotnym było, że pozwany uznał swój dług względem powoda. Jakkolwiek uznanie długu nie kreuje stosunku zobowiązaniowego, nie prowadzi do nawiązania, zmiany lub wygaśnięcia stosunku zobowiązaniowego, to jednak ma znaczenie dowodowe w sferze procesu cywilnego, w tym sensie że wierzyciel przedstawiający dowód uznania długu przez dłużnika nie musi wykazywać w inny sposób istnienia swej wierzytelności, natomiast to dłużnika obciąża wówczas powinność wykazania, że uznana wierzytelność w rzeczywistości nie istnieje, lub istnieje, ale mniejszym wymiarze. Pogląd ten ugruntowany jest w orzecznictwie Sądów Apelacyjnych (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 23 maja 2007 r. w sprawie I ACa 224/07, Lex nr 370907, wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z 28 grudnia 2012 roku, I ACa 715/12, Lex nr 1289572, wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 21 listopada 2013 roku, I ACa 783/13, Lex nr 1415942).

Zatem w rozpoznawanej sprawie powód przedkładając dokumentację potwierdzającą fakt wypłaty zadośćuczynienia (którego wysokość poddana została nadto ocenie sądu kontrolującego dopuszczalność zawarcia ugody) wraz z dowodem uznania tego długu przez pozwanego uczynił zadość swojemu obowiązkowi dowodowemu. Przeniosło to na pozwanego obowiązek wykazania okoliczności niweczających lub redukujących obciążający go obowiązek zapłaty. Niewątpliwie pozwany nie wykazał nieistnienia zobowiązania lub istnienia zobowiązania w mniejszym wymiarze. Zawarty w odpowiedzi na pozew wniosek dowodowy obejmujący przesłuchanie pozwanego, ostatecznie został cofnięty. Dowód ten – nawet gdyby został przeprowadzony – nie mógł też podważyć zasadności wypłaconej poszkodowanej kwoty, gdy w sprawie nie było sporne, że spełnione przez powoda świadczenie z tytułu zadośćuczynienia zostało określone ugodą sądową, a więc jego wysokość podlegała już kontroli sądu w innej sprawie. Wskazać też trzeba, że kompetencje sądu wynikające z art. 299 in fine k.p.c. nie mają charakteru bezwzględnie obowiązującego, lecz aktualizują się one jedynie wówczas, gdy sąd uzna, że dotychczasowe rezultaty przeprowadzonego postępowania dowodowego nie prowadzą do wyjaśnienia faktów istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy. Naruszenie

art. 299 k.p.c. może mieć miejsce wtedy, gdy nieprzesłuchanie stron - mimo zgłoszenia takiego wniosku dowodowego przez jedną z nich albo nawet bez takiego wniosku - mogło wpłynąć na wynik sprawy, rozumiany jako wyjaśnienie wszystkich istotnych i spornych okoliczności, albo gdy dowód z przesłuchania stron był jedynym dowodem, jakim dysponował sąd. Dowód z przesłuchania stron ukształtowany został bowiem jako uzupełniający i fakultatywny (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18 kwietnia 2012 roku, II PK 197/11, Lex nr 1216857, wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z 20 listopada 2012 roku, I ACa 1175/12, Lex nr 1283507, Wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z 17 września 2013 roku, I ACa 560/13, Lex nr 1394199).

Wobec tego uznać należało, że w sprawie zachodziły podstawy do uwzględnienia żądania zapłaty roszczenia głównego wraz z odsetkami należnymi zgodnie z art. 481 k.c.

Konsekwencją tego musiało być przyjęcie, że pozwany zobowiązany jest nadto do zwrotu na rzecz powoda kosztów procesu, a to na podstawie art. 98 k.p.c. Zasądzona na rzecz powoda należność obejmowała opłatę od pozwu (800 zł.), opłatę skarbową od pełnomocnictwa (17 zł.) oraz wynagrodzenie pełnomocnika w wysokości stawki minimalnej (2.400 złotych) zgodnej z §6 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (tekst jednolity Dz. U. z 2013 r., poz. 490).

Z tych też względów Sąd Okręgowy, na podstawie art. 386§1 k.p.c., zmienił zaskarżony wyrok.

O kosztach postępowania odwoławczego Sąd Okręgowy orzekł zgodnie z art. 98 k.p.c. obciążając nimi pozwanego jako stronę przegrywającą. Zasądzona na rzecz powoda należność obejmowała opłatę od apelacji (800 złotych) oraz wynagrodzenie pełnomocnika w wysokości stawki minimalnej (1.200 złotych) zgodnej z §6 pkt 5 w zw. z § 12 ust. 1 pkt 1 cytowanego rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności radców prawnych (...).

SSR del. Marcin Rak SSO Tomasz Pawlik SSO Gabriela Sobczyk

SSR del. Marcin Rak